

Valtioneuvoston asetus

hyvinvointialueen tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 116 §:n 2 momentin nojalla:

1 §

Soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan hyvinvointialueen tilinpäätöksen, hyvinvointialueen liikelaitoksen tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen laadintaan sekä tilikauden aikaiseen taloustietojen raportointiin. Taseyksiköiden ja taloudellisen toiminnan laskelmat laaditaan tämän asetuksen mukaisia kaavoja käyttäen.

2 §

Tuloslaskelma

Tuloslaskelma on laadittava seuraavan kaavan mukaisesti:

Toimintatuotot
  Myyntituotot
  Maksutuotot
  Tuet ja avustukset
  Muut toimintatuotot
Valmistus omaan käyttöön
Toimintakulut
  Henkilöstökulut
    Palkat ja palkkiot
    Henkilösivukulut
    Eläkekulut
    Muut henkilösivukulut
  Palvelujen ostot
  Aineet, tarvikkeet ja tavarat
  Avustukset
  Muut toimintakulut
Toimintakate
Valtion rahoitus
Rahoitustuotot ja -kulut
  Korkotuotot
  Muut rahoitustuotot
  Korkokulut
  Muut rahoituskulut

Vuosikate

- Poistot ja arvonalentumiset
  - Suunnitelman mukaiset poistot
  - Arvonalentumiset
- Satunnaiset erät
  - Satunnaiset tuotot
  - Satunnaiset kulut

Tilikauden tulos

- Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)
- Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)
- Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)

Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

3 §

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma on laadittava seuraavan kaavan mukaisesti:

Toiminnan rahavirta

- Vuosikate
- Satunnaiset erät
- Tulorahoituksen korjauserät

Investointien rahavirta

- Investointimenot
  - Rahoitusosuudet investointimenoihin
  - Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot
- Toiminnan ja investointien rahavirta

Rahoituksen rahavirta

- Antolainauksen muutokset
    - Antolainasaamisten lisäys
    - Antolainasaamisten vähennys
  - Lainakannan muutokset
    - Pitkäaikaisten lainojen lisäys
    - Pitkäaikaisten lainojen vähennys
    - Lyhytaikaisten lainojen muutos
  - Oman pääoman muutokset
  - Muut maksuvalmiuden muutokset
    - Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset
    - Vaihto-omaisuuden muutos
    - Saamisten muutos
    - Korottomien velkojen muutos
- Rahoituksen rahavirta

Rahavarojen muutos

- Rahavarojen muutos
- Rahavarat 31.12.
- Rahavarat 1.1.

Tase on laadittava seuraavan kaavan mukaisesti:

VASTAAVAA

A PYSYVÄT VASTAAVAT

I Aineettomat hyödykkeet

1. Aineettomat oikeudet
2. Muut pitkävaikutteiset menot
3. Ennakkomaksut

II Aineelliset hyödykkeet

1. Maa- ja vesialueet
2. Rakennukset
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet
4. Koneet ja kalusto
5. Muut aineelliset hyödykkeet
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

III Sijoitukset

1. Osakkeet ja osuudet
2. Joukkovelkakirjalainasaamiset
3. Muut lainasaamiset
4. Muut saamiset

B TOIMEKSIANTOJEN VARAT

1. Valtion toimeksiannot
2. Lahjoitusrahastojen varat
3. Muut toimeksiantojen varat

C VAIHTUVAT VASTAAVAT

I Vaihto-omaisuus

1. Aineet ja tarvikkeet
2. Keskeneräiset tuotteet
3. Valmiit tuotteet
4. Muu vaihto-omaisuus
5. Ennakkomaksut

II Saamiset

Pitkäaikaiset saamiset

1. Myyntisaamiset
2. Lainasaamiset
3. Muut saamiset
4. Siirtosaamiset

Lyhytaikaiset saamiset

1. Myyntisaamiset
2. Lainasaamiset
3. Muut saamiset
4. Siirtosaamiset

III Rahoitusarvopaperit

1. Osakkeet ja osuudet
2. Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset
4. Muut arvopaperit

IV Rahat ja pankkisaamiset

VASTATTAVAA

A OMA PÄÄOMA

- I Peruspääoma
- II Omat rahastot
- III Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)
- IV Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET

1. Poistoero
2. Vapaaehtoiset varaukset

C PAKOLLISET VARAUKSET

1. Eläkevaraukset
2. Muut pakolliset varaukset

D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

1. Valtion toimeksiannot
2. Lahjoitusrahastojen pääomat
3. Muut toimeksiantojen pääomat

E VIERAS PÄÄOMA

- I Pitkäaikainen
  1. Joukkovelkakirjalainat
  2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta
  3. Lainat julkisyhteisöiltä
  4. Lainat muilta luotonantajilta
  5. Saadut ennakot
  6. Ostovelat
  7. Muut velat
  8. Siirtovelat
- II Lyhytaikainen
  1. Joukkovelkakirjalainat
  2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta
  3. Lainat julkisyhteisöiltä
  4. Lainat muilta luotonantajilta
  5. Saadut ennakot
  6. Ostovelat
  7. Muut velat
  8. Siirtovelat

5 §

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevana liitetietoina on esitettävä tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät.

6 §

Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevana liitetietoina on esitettävä:

- 1) perustelu, jos tuloslaskelman tai taseen esittämistapaa on muutettu, sekä muutoksen vaikutukset;
- 2) oikaisut, jotka on tehty edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin;
- 3) selvitys, jos edellistä tilikautta koskevat tiedot eivät ole vertailukelpoisia päättyneen tilikauden tietojen kanssa;
- 4) aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä.

7 §

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Tuloslaskelmaa koskevana liitetietoina on esitettävä:

- 1) toimintatuotot hyvinvointialueen määrittelemänä tehtäväkokonaisuuksina;
- 2) valtion rahoitus eriteltyinä;
- 3) palvelujen ostot eriteltyinä asiakaspalvelujen ostoihin ja muiden palvelujen ostoihin;
- 4) valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet valtuustoryhmittäin eriteltyinä;
- 5) selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista;
- 6) selvitys olennaisista kuluihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista;
- 7) selvitys satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä eristä sekä olennaisista muihin toimintatuottoihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitoista ja olennaisista muihin toimintakuluihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappioista;
- 8) yhteismäärät muihin rahoitustuottoihin sisältyvistä olennaisista tuotoista, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä;
- 9) erittely poistoeron muutoksista.

8 §

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevana liitetietoina on esitettävä:

- 1) lainan liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet kuluiksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset, jos tällaisia menoja on aktivoitu;
- 2) tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti;
- 3) omistuksia muissa yhteisöissä koskevat seuraavat tiedot:
  - a) tytäryhteisöistä nimi, yritys- ja yhteisötunnus, hyvinvointialueen ja hyvinvointialuekonsernin omistusosuus tytäryhteisöstä ja hyvinvointialuekonsernin osuus sen omasta ja vieraasta pääomasta sekä voitosta tai tappiosta viimeksi laaditussa tilinpäätöksessä;

b) hyvinvointiyhtymistä, joissa hyvinvointialue on jäsenenä, hyvinvointiyhtymän nimi, yritys- ja yhteisötunnus, hyvinvointialueen omistusosuus hyvinvointiyhtymästä ja hyvinvointialueen osuus sen omasta ja vieraasta pääomasta sekä yli- tai alijäämästä viimeksi laaditussa tilinpäätöksessä;

c) osakkuusyhteisöistä sekä muista omistusyhteisyhteisöistä nimi, yritys- ja yhteisötunnus, hyvinvointialueen ja hyvinvointialuekonsernin omistusosuus ja hyvinvointialuekonsernin osuus yhteisön omasta ja vieraasta pääomasta sekä voitosta tai tappiosta viimeksi laaditussa tilinpäätöksessä;

4) erikseen pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, hyvinvointiyhtymiltä, joissa hyvinvointialue on jäsenenä, sekä osakkuus- ja omistusyhteisyhteisöiltä;

5) siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät.

9 §

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Taseen vastattavia koskevana liitetietoina on esitettävä:

1) tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana;

2) erittely poistoerosta;

3) tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua;

4) erittely liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista;

5) erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä, jos se on tarpeen tase-erien selventämiseksi;

6) erikseen pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, hyvinvointiyhtymille, joissa hyvinvointialue on jäsenenä, sekä osakkuus- ja muille omistusyhteisyhteisöille;

7) maksuvalmiuden kannalta merkittävä sekkitililimiitti ja siitä käyttämättä oleva määrä;

8) siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät.

10 §

Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevana liitetietoina on esitettävä:

1) eriteltyinä velat, joista hyvinvointialue on antanut vakuudeksi omaisuuttaan omasta puolestaan tai samaan konserniin kuuluvien puolesta, sekä annettu vakuus;

2) hyvinvointialueen muutoin kuin 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla puolestaan antamien vakuuksien yhteenlaskettu arvo vakuuslajeittain eriteltynä;

3) hyvinvointialueen antamat vakuudet ja vastuusitoumukset sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta;

4) vuokravastuut;

5) muut kuin 1—4 kohdassa tarkoitetut hyvinvointialueen antamat vakuudet ja vastuusitoumukset;

6) muut kuin 1—5 kohdassa tarkoitetut hyvinvointialuetta koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt.

11 §

Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevana liitetietoina on esitettävä:

- 1) henkilöstön lukumäärä tehtäväalueittain tai muuta hyvinvointialueen määrittelemää ryhmittelyä käyttäen;
- 2) taseeseen aktivoituneet henkilöstömenot;
- 3) luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetty luottamushenkilömaksut;
- 4) tilintarkastusyhteisölle suoritetut palkkiot eriteltyinä;
- 5) tiedot hyvinvointialueen ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista, jos ne ovat olennaisia eikä niitä ole toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin.

12 §

Puolivuosisikatsaus

Puolivuosisikatsauksen on sisällettävä hyvinvointialueen ja liikelaitosten tuloslaskelmat ja taseet. Lisäksi puolivuosisikatsauksessa on esitettävä toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat, talousarvion toteutuminen sekä ennuste koko vuoden tuotoista ja kuluista.

Puolivuosisikatsauksen laadinnassa on noudatettava kirjanpitolaissa (1336/1997) säädettyjä yleisiä tilinpäätösperiaatteita.

13 §

Neljännesvuosisikatsaus

Neljännesvuosisikatsauksen on sisällettävä hyvinvointialueen ja liikelaitosten tuloslaskelmat ja taseet. Lisäksi neljännesvuosisikatsauksessa on esitettävä toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat, talousarvion toteutuminen sekä keskeiset tekijät, joiden ennakoidaan vaikuttavan tilikauden tuottojen ja kulujen määriin.

Neljännesvuosisikatsauksen laadinnassa on noudatettava kirjanpitolaissa säädettyjä yleisiä tilinpäätösperiaatteita.

14 §

Konsernituloslaskelma

Konsernituloslaskelma on laadittava seuraavan kaavan mukaisesti:

Toimintatuotot
Toimintakulut
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)
Toimintakate
Valtion rahoitus
Rahoitustuotot ja -kulut
    Korkotuotot
    Muut rahoitustuotot
    Korkokulut
    Muut rahoituskulut

Vuosikate

Poistot ja arvonalentumiset
Suunnitelman mukaiset poistot
Omistuksen eliminointierot
Arvonalentumiset

Satunnaiset erät

Tilikauden tulos

Tilinpäätössiirrot
Tilikauden verot
Laskennalliset verot
Vähemmistöosuudet

Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

15 §

Konsernin rahoituslaskelma

Konsernin rahoituslaskelma on laadittava seuraavan kaavan mukaisesti:

Toiminnan rahavirta

Vuosikate
Satunnaiset erät
Tilikauden verot
Tulorahoituksen korjauserät

Investointien rahavirta

Investointimenot
Rahoitusosuudet investointimenoihin
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot
Toiminnan ja investointien rahavirta

Rahoituksen rahavirta

Antolainauksen muutokset
Antolainasaamisten lisäys
Antolainasaamisten vähennys
Lainakannan muutokset
Pitkäaikaisten lainojen lisäys
Pitkäaikaisten lainojen vähennys
Lyhytaikaisten lainojen muutos
Oman pääoman muutokset
Muut maksuvalmiuden muutokset
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset
Vaihto-omaisuuden muutos
Saamisten muutos
Korottomien velkojen muutos
Rahoituksen rahavirta

Rahavarojen muutos

Rahavarojen muutos
Rahavarat 31.12.
Rahavarat 1.1.

Konsernitase

Konsernitase on laadittava seuraavan kaavan mukaan:

VASTAAVAA

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet
Aineettomat oikeudet
Muut pitkävaikutteiset menot
Ennakkomaksut

Aineelliset hyödykkeet
Maa- ja vesialueet
Rakennukset
Kiinteät rakenteet ja laitteet
Koneet ja kalusto
Muut aineelliset hyödykkeet
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

Sijoitukset

Osakkuusyhteisöosuudet
Muut osakkeet ja osuudet
Joukkovelkakirjalainasaamiset
Muut lainasaamiset
Muut saamiset

TOIMEKSIANTOJEN VARAT

Valtion toimeksiannot
Lahjoitusrahastojen varat
Muut toimeksiantojen varat

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus
Aineet ja tarvikkeet
Keskeneräiset tuotteet
Valmiit tuotteet
Muu vaihto-omaisuus
Ennakkomaksut

Saamiset

Pitkäaikaiset saamiset
Myyntisaamiset
Lainasaamiset
Laskennalliset verosaamiset
Muut saamiset
Siirtosaamiset
Lyhytaikaiset saamiset
Myyntisaamiset
Lainasaamiset

Laskennalliset verosaamiset
Muut saamiset
Siirtosaamiset

Rahoitusarvopaperit
Osakkeet ja osuudet
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin
Joukkovelkakirjalainasaamiset
Muut arvopaperit

Rahat ja pankkisaamiset

VASTAAVAA YHTEENSÄ

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

Peruspääoma
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat
Omat rahastot
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

VÄHEMMISTÖOSUUDET

PAKOLLISET VARAUKSET

Eläkevaraukset
Muut pakolliset varaukset

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Valtion toimeksiannot
Lahjoitusrahastojen pääomat
Muut toimeksiantojen pääomat

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen
Joukkovelkakirjalainat
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta
Lainat julkisyhteisöiltä
Lainat muilta luotonantajilta
Saadut ennakot
Ostovelat
Muut velat
Siirtovelat
Laskennalliset verovelat

Lyhytaikainen

Joukkovelkakirjalainat
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta
Lainat julkisyhteisöiltä
Lainat muilta luotonantajilta
Saadut ennakot

Ostovelat
Muut velat
Siirtovelat
Laskennalliset verovelat

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

17 §

Lyhennetty konsernitase

Konsernitase voidaan esittää myös lyhennettynä. Toimeksiantojen varat, vaihto-omaisuus, rahoitusarvopaperit ja toimeksiantojen pääomat esitetään tällöin yhdellä rivillä. Saamiset jaotellaan lyhytaikaisiin ja pitkäaikaisiin saamisiin. Vieras pääoma jaotellaan pitkäaikaiseen korolliseen ja korottomaan vieraaseen pääomaan sekä lyhytaikaiseen korolliseen ja korottomaan vieraaseen pääomaan.

18 §

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot on esitettävä:

- 1) konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet;
- 2) konsernitilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot;
- 3) selvitys konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteissa ja -menetelmissä tapahtuneista muutoksista sekä muutosten vaikutuksesta konsernin tulokseen ja taloudelliseen asemaan;
- 4) perusteltu selostus, jos konsernitilinpäätöksen laatimisessa ei ole noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin hyvinvointia lueen tilinpäätöksessä;
- 5) selostus sellaisista muutoksista konsernin rakenteessa, jotka merkittäväällä tavalla vaikuttavat konsernitaseen vertailukelpoisuuteen edelliseltä tilikaudelta laaditun konsernitilinpäätöksen kanssa;
- 6) konserniaktiivien ja -passiivien olennaiset muutokset edellisestä tilikaudesta ja selvitys niiden käsittelystä.

19 §

Konsernitilinpäätöksen muut liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen tuloslaskelmaa, konsernitaseen vastaavia ja vastattavia sekä vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot on esitettävä:

- 1) toimintatuotot hyvinvointia lueen määrittelemänä tehtäväkokonaisuuksina;
- 2) selvitys kuluihin sisällyvistä pakollisten varausten muutoksista, jos ne eivät ole merkityksellään vähäisiä;
- 3) selvitys satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisällyvistä eristä sekä olennaisista muihin toimintatuottoihin sisällyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitoista ja olennaisista muihin toimintakuluihin sisällyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappioista;
- 4) määrältään olennaiset liittymismaksut, jos konserniyhteisöt ovat aktivoineet kiinteistöihin kohdistuvia ei palautettavia liittymismaksuja pysyvien vastaavien tase-erään Maa- ja vesialueet, jos niitä ei ole esitetty taseessa omana eräänä;
- 5) siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät;
- 6) tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana;

7) erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä, jos se on tarpeen tase-erien selventämiseksi;

8) siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät;

9) velat, joista konsernitilinpäätökseen yhdisteltävä yhteisö ja säätiö on pantannut, kiinnittänyt tai muulla tavalla antanut vakuudeksi omaisuuttaan, eriteltyinä vakuuslajeittain kultakin taseen vastattavissa esitettävän vieraan pääoman erältä;

10) vakuuksista, jotka konsernitilinpäätökseen yhdisteltävä yhteisö ja säätiö ovat muuten kuin 9 kohdassa tarkoitetulla tavalla antaneet puolestaan, yhteenlaskettu arvo vakuuslajeittain eriteltynä;

11) yhteenlaskettu arvo konsernitilinpäätökseen yhdisteltävän yhteisön ja säätiön antamista muista kuin 9 ja 10 kohdassa tarkoitetuista vakuuksista lajeittain eriteltynä;

12) vuokravastuut;

13) muut kuin 9—12 kohdassa tarkoitettut konsernitilinpäätökseen yhdisteltävän yhteisön ja säätiön antamat vastuusitoumukset;

14) muut kuin 9—13 kohdassa tarkoitettut konsernitilinpäätökseen yhdisteltävää yhteisöä ja säätiötä koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt;

15) laskennallisten verovelkojen ja -saamisten määrät, jos on käytetty lyhennettyä tasekaavaa.

20 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2021. Asetusta sovelletaan ensimmäisen ker-
ran vuotta 2021 koskeviin tietoihin.

Helsingissä 15.7.2021

Kuntaministeri Sirpa Paatero

Neuvotteleva virkamies Pasi Leppänen